

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 400 D,
na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D.
Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za
Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz
»Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 14. Ljubljana, 31. julija 1922. Letnik XXXIX.

Obseg: Oddaja semenske pšenice. — Kmetovalci, priskrbite si dobro semensko blago. — Navodila za gnojilne preiskuse pri
ajdi! — Črni palež na trtah. — Grobanje cepljenih trt ali popolnitev zredčenih vinogradov. — Grobanje cepljenih
trt. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Oddaja semenske pšenice.

Kmetijska družba bo za svoje ude nabavila in za jesensko setev oddajala **zelo rodovitno,**

prvovrstno semensko pšenico diošečke vrste,

ki je v naših krajih že udomačena.

Cena za to pšenico dandanes še ni ugotovljena, vendar se lahko predvidja, da bo nekaj
kron dražja nego navadno žito za mletev.

Kmetijska družba bo nakupila le toliko semena, kolikor bo zanj naročil.

Pozivljejo se torej vsi oni kmetovalci, ki želijo zvišati svoj pridelek, da si **takoj** nabavijo
pri družbi potrebno množino pšenice za setev,

najkasneje pa do 15. avgusta t. l.

Na podlagi došlih naročil si bo Kmetijska družba prkskrbela potrebno semensko blago.

Načelniki podružnic se nujno pozivljejo, da ta razglas objavijo kraju primerno, v cerkvi ali pred cerkvijo in nemudoma zbirajo naročila med udi.

Kmetovalci! Čitajte pazljivo članek na prihodnji strani!

Kmetovalci, priskrbite si dobro semensko blago.

Letošnja žitna letina v splošnem po celi Sloveniji slabo kaže. Kolikor se že danes lahko sklepa, bo bržkone letos povprečni pridelek pšenice in rži na en ha padel pod povprečni desetletni donos. Med vsemi žiti pa je tako jari, kakor tudi ozimni ječmen najslabše uspel.

Na množino in dobroto pridelka vplivajo sledeči činitelji; prvič taki, proti katerim je kmet več ali manj brez moči; suša, moča, vročina, mraz, vihar, škodljivci in drugo; drugič taki, ki so odvisni od umnega dela kmetovalca: obdelovanje zemlje, gnojenje, kakovost semena in oskrbovanje rastlin.

Stalno padanje žitnih letin, ki se v zadnji dobi občutno opaža, je v veliki meri zakrivilo slabo, že dolgo let ne menjano seme, ki se ne izboljšuje in skrbno prebira. V tem leži torej največja krivda na kmetovalcih samih, ki veliko premalo upoštevajo kakovost semenskega blaga.

Dobro seme je pa težko dobiti, kajti ni vsako žito za to primerno. Semensko blago je tudi vedno nekaj dražje nego navadno žito za moko. Navadno se plačuje po eno četrtino do ene tretjine dražje nego žito za mletev. To je tudi umevno, če se pomisli, da je treba žito za seme bolje gotiti, temeljiteje čistiti in sortirati. Zato se pa tudi veliko bolj izplača sejati dražje in pa boljše semensko blago. V primer naj nam služi sledeči slučaj: posejemo 100 kg navadne pšenice, ki nam da osemkratni pridelek. Taka pšenica nas stane približno 1600 K. Za dobro semensko blago moramo pa dati prilično 2400 K, torej 800 K več. To seme nam pa vrže dvanaestkratni pridelek, torej 400 kg pšenice več, nego navadno seme, kar znaša računeno po 1600 K skupno 6400 K. Za 800 K, ki smo jih izdali za dobro semensko blago več, dobimo povrnjenih 6400 K. Kako bogato se nam izplača dobro semensko blago!

Ker je posamezniku težko poiskati si dobro seme, o katerem je prepričan, da mu bo obilno rodilo, mora to preskrbo prevzeti tista kmet. organizacija, ki je v to poklicana; to je naša Kmetijska družba. Toda sama tudi ne more delati čudežev, če se med kmetovalci samimi ne vzbudi zanimanje za umno kmetovanje.

Minulo leto si je Kmetijska družba preskrbela dobre semenske pšenice v ne preveliki množini; vzlic zadostnemu razglasu v »Kmetovalcu« je morala skoraj polovica tega izvrstnega semenskega blaga potovati v mlin. Naši kmetje, posebno na Gorenjskem, se bodo pa s svojim domačim semenom letos lahko postavljali, ko jim bode pšenica sipala tri do štirikratni pridelek, namesto osem- ali desetkratni. Kmetijska družba bo torej le tedaj naročila semensko pšenico in rž, če se oglasi zadostno število naročnikov. Semensko blago bo družba oddajala po tisti ceni, po kateri jo bo sama kupila vstevši samo prevozne stroške.

Semenska pšenica bo iz enega naših najbolj umno urejenih veleposestev, ki se že več let peča z izbiranjem najboljšega semenskega blaga in to-

rej že v domačenega izvora. Zato pa bo lahko vsak kmetovalec z mirno vestjo odštel par kronic več za kg takega semena, kajti prepričan bo, da se mu ta večji izdatek prav obilo poplača v bogatejšem pridelku.

Pozivljamo tudi načelnike kmetijskih podružnic in vse napredne kmetske gospodarje, da opozore svoje stanovske tovariše na važnost menjave semena in setve samo najboljšega semena, zbirajo naročila za pšenico in rž in jih najkasneje do 15. avgusta dopošljejo Kmetijski družbi.

Kmetovalci! Dvignite donos svojih polja z umnim obdelovanjem, racionalnim gnojenjem in posebno pa s setvijo samo prvovrstnega semena!

V napredku leži Vaša gospodarska moč in rešitev!

Navodila za gnojilne preiskuse pri ajdi!

Uspeh preizkusov gnojenja z umetnimi gnojili k ajdi je odvisen od načina njih izvedbe. Pri presojevanju rezultata teh preizkusov je pa upoštevati pogoje, pod katerimi so se izvršili ti preizkusi, in okoliščine, ki so vplivale na množino in kakovost pridelkov. Pri tem se nam je ozirati na vse okoliščine, ki vplivajo na razvoj rastline in na končno množino pridelkov. Le na podlagi natančnih opazovanj in zabeležbe teh moremo sklepati na uspeh gnojenja in učinek posameznih gnojil.

Upoštevati moramo torej sledeče okoliščine:

1. Vrsta zemlje: ali je peščena, ilovnata, laporna, močvirna itd.
2. Predsadež: ali pride ajda po ječmenu, rži, pšenici in dr., ali je bila zemlja letos še neporabljena (po prahi).
3. V kakem gnojnem stanju se nahaja zemlja: ali je bilo k predsadežu gnojeno s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili in s kakšnimi, ali pride ajda na praho.
4. Ali se k ajdi gnoji še s hlevskim gnojem.
5. Stanje zemlje za čas setve: suha, vlažna ali mokrotna.
6. Dan setve in vreme ob tem času.
7. Kakšna vrsta ajde se je posejala pri poizkusu siva ali črna.
8. Preizkusna zemljišča naj bodo vsa enako po 100 kvadratnih metrov (10 m dolge in 10 m široke, ali 20 m dolge in 5 m široke), natančno izmerjena in zakoličena.
9. Vreme v času vegetacijske dobe, ob cvetju, ob zoritvi: slana, mraz, deževje, suša.
10. Bolezni ali škodljivci, ki so vplivali na razvoj rastlin, cvetja in zrnja. (Ptiči, miši itd.).
11. Kako se je ajda posušila: na njivi ali v kozolcu.
12. Druge okoliščine, ki so vplivale na pridelek, oziroma na vegetacijsko dobo ajde.
13. Ob spravljanju ajde in ob mlatvi je natančno ločiti pridelek posameznih preizkusnih zemljišč, ločeno spraviti in posebe omlatiti ter natančno stehtati snopje, dalje zrnje, slamo in pleve posameznih preizkusov.
14. Opisati je tudi razliko zrnja in slame ajde vsakega preizkusnega zemljišča posebej.

Če homo pri preizkusnem gnojenju ajde z umetnimi gnojili upoštevati vse te okoliščine, in primerjati končni uspeh, smemo z gotovostjo presoditi, katero umetno gnojilo pokaže pri ajdi najboljši učinek in katero se najbolj izplača.

Ko smo to dognali, bomo v bodoče te izkušnje tudi primerno upoštevali in za ajdo jemali ona umetna gnojila, s katerimi smo dosegli največji uspeh. Potem nam ne bo več treba tožiti, češ: ne izplača se več sejati ajde, ker nam ne donaja koristi. Zemlja ni skopa. Tudi ona nani da dovolj pridelka, le, četudi mi nismo skopi in ji nadomestimo en del hranilnih snovi, ki smo jih ji s pridelki odvzeli.

Dalje ne smemo nikdar pozabiti, da gnojenje z umetnimi gnojili ne velja samo za rastlino, ki smo ji gnojili dotično leto, ampak se njih učinek pozna še drugo in tretje leto pri poznejših rastlinah.

To je bilo potrebno omeniti v prvi vrsti z ozirom na one kmetovalce, ki so se zavezali letos napraviti gnojilne preizkuse z umetnimi gnojili k ajdi, kakor je bilo razglašeno v 11. številu „Kmetovalca“ od 15. junija t. l. S tem se pa opozarjajo tudi vsi drugi napredni kmetovalci, ki nameravajo v bodoče izvesti preizkuse z drugimi rastlinami, da se bodo vedeli pri tem za kmetijsko gospodarstvo neobhodno potrebnem delu primerno ravirati in oceniti dosežene uspehe.

Črni palež na trtah.

V zadnjem času smo iz nekaterih krajev Slovenije prejeli trtno listje, napadeno po bolezni, ki je bila v teh krajih dosedaj še malo poznana, četudi je že davno razširjena v Evropi. To bolezen imenujemo črni palež. Neki vinogradnik pravi, da te vrste plesnoba napada liste starih trt z močno raščo, dočim je na trtah z ameriško podlago ni opaziti.

Črni palež napada listje, mladje in pozneje tudi grozdje. Na bolnih delih nastanejo v pričetku majhni rjavi do temnordeči madeži, ki sčasoma izstopijo in se obdajo z rjavim krogom. Pozneje ti madeži vpadejo in listje izgleda, kakor bi bilo od mrčesa izgrizeno, tkanina je pa tako uničena, da nastane na napadenih delih trsja polno luknjic. Črni palež (pikice, kozice, antraknoza) je povzročena po glivici *Gloeosporium ampelophagum* Pass. ter nastopi eno leto bolj, drugo manj, kakor mu prija vreme, znatno škodo pa povzroča le v južnih vinskih deželah, n. pr. na Francoskem, Tirolskem, Gornji Italiji, Istri in v Banatu. V deževnih letih se nagleje razvije nego v suhih. Tudi ravnina, kjer je večja rosa, tej bolezni bolj ugaja nego gričaste lege. Niso pa vse trte paležu enako podvržene. Najobčutljivejše so: portugalka, modrafrankinja, muškat, silvanec, itd. Teh trt torej ni saditi na vlažna, rosi podvržena zemljišča.

Borba proti črnemu paležu ni prav lahka. Če se je v vinogradu pokazal, ni dobro, da se ob rosi hodi po njem, ker se z roso занese trose te glivice še na druge trte. Trte, ki so tej bolezni močno podvržene, se mora kratko obrezovati. V Ameriki se je ubranilo, dokler ne nastopi v večjem obsegu, s škropljenjem z modro galico. Če je pa že močno razširjena, pa to sredstvo malo pomaga. Učinkovitejše je uničevanje trosov gori navedenih glivic, dokler se nahajajo še na trtnem lesu, preden torej trta odžene. Najbolj znano in dosedaj edino učinkovito sredstvo proti črnemu paležu je železna (zelena) galica. Za napravo škropiva je vzeti 50 kg železne galice, jo dati v sod, nanjo je vliti 1 kg žveplene kisline (hudičevega olja), vse skupaj pa politi s 100 litri tople vo-

de. S to raztopino je dobro namazati trtne dele in mladike. To delo je najbolje izvršiti meseca marca po obrezanju trt, preden se trtna očesa napno. Pomazati je na trti ves les, posebno pa mladje in trtna očesa. Če se hoče s tem sredstvom doseči popolnoma zadovoljive uspehe, je potrebno to delo dvakrat izvršiti, in sicer prvič februarja, drugič pa marca, kakih 14 dni popreje nego trte odženo. Za mazanje je uporabljati cunje, ki jih je privezati na majhen kol, ali pa čopič.

Priporoča se tudi večkratno žvepljanje, dokler je trtno mladje še majhno. S takim žveplanjem se obenem uniči tudi grozdno plesnobo, vendar pa ni uspeh proti črnemu paležu tako gotov, kakor tedaj, če škropimo trte z železno galico.

Grobanje cepljenih trt ali popolnitev zredčenih vinogradov.*

„Koristna je stvarna polemika“, piše gosp. Belle v „Kmetovalcu“ z dne 15. junija t. l. Temu se neimenovani pridružujem, ter prinašam nekaj podatkov v nadaljnjo presodbo.

Govoriti hočem o preizkusih v Halozah in Slovenskih goricah. Grobanice (grebenice, vlačnice, položnice), so se tukaj ponekod držale in se še drže po več let, po drugod je pa grobanje trt sploh brez pomena. V vinogradih, kjer se grobanice vzdržijo, dajo močnejši trs ter lepši sad kakor cepljenke. Iz tega bi se dalo sklepati, da na cepljenem mestu ni trta nikoli tako porastla, da bi bila popolna, kakor je ona, ki se nemoteno razvija od korenin do vrha v enem telesu.

Tukaj je rešiti le vprašanje, v katerem vinogradu bodo grobanice uspevale in v katerem ne. Pri tem so merodajni edinele preizkusi. Ti potrebujejo pa več let ter so obenem zvezani s stroški.

Kaj se torej bolj izplača? Delati preizkušnje z grobanjem ali v izredčenih starih vinogradih saditi cepljenke, ter čakati po več let, da začno roditi?

Najcenejši in enostavni izhod je tale:

Na prazen prostor se napelje in ped globoko zagroba grobanica (ponekod imenovana vlačnica). Ta vlačnica, ako je izrastla iz enoletne mladike, obrodi prvo leto. Ravnotako dobi za samovzdrževanje tudi v tem letu potrebne korenine. Torej to prvo leto ima ta grobanica dvojno hrano, namreč od korenin stare trte ter tudi iz že izraslih lastnih korenin. Na jesen ali spomlad se ta grobanica od stare trte odreže in se jo prepusti njeni usodi. Tako nastale trte grobanice rode potem najprej 4–5 let, v mnogih primerih pa še dlje. Paziti se mora seveda, da se s kopanjem te grobanice ne izruje. Ko postane trta nerodna ali oslabi, se kratkoma izruje in sežge.

Domnevati je, da se je uš udomačila ravno na tej trti, da je ta torej nekaka vaba (past) za uš; s tem, da te vrste trt, ko so nehale roditi, odstranimo in sežgemo, pokončujemo tudi trtne uši.

* **Pripomba uredništva:** Ta dopis smo prejeli od praktičnega vinogradnika, ki noče biti imenovan, hoče pa prispevati k rešitvi tega vprašanja. Želeti bi bilo, da se oglasi čim več vinogradnikov, ki imajo lastne izkušnje pri grobanju trt, in naj te svoje izkušnje podajo javnosti. Iz dosedanje polemike o tem vprašanju izgleda namreč, da se doslej zastopana teorija ne sklada povsem s praktičnimi izkušnjami na tem polju, vsled tega je potrebno, da se pride enkrat na čisto.

Grobanje cepljenih trt.

Andrej Žmave,

ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Početkom pretekle zime sem bil poslal uredništvu „Kmetovalca“ obširnejšo razpravo „Razmišljanje o vinski trgatvi 1921“, ki pa v tem listu žal ni mogla biti objavljena baš radi prevlelike obsežnosti. Objavili so jo pa nekateri drugi listi, tako tudi mariborski dnevnik „Tabor“. V tem spisu sem se nekako mimogrede dotaknil vprašanja o grobanju v starejih vinogradih. To je dalo državnemu vinarskemu ravnatelju Antonu Puklavcu v Mariboru, Maistrova ulica št. 3, povod za ostro kritiko, ki se je razblinila v skrajno odurne napade in brezprimerno blatenje moje osebe. Na tej poti mu seveda ne morem niti ne maram slediti. Resna in tudi preko naših mej ugledna strokovnjaka kmetijska svetnika Belle in Skalicky sta o predmetu že poročala stvarno, kakor od njiju ni drugače pričakovati, in sicer v „Kmetovalcu“ št. 11 in 13 t.l. pod „Grobanje cepljenih trt“ odnosno „Grubanje trt“.

Vprašanje vzbuja pri vinogradarjih nepričakovano veliko pozornost; naj mi bo dovoljeno, da ga še jaz nekoliko pojasnim in predočim cenjenim čitateljem potek važne stvari, ki zahteva nujno končne rešitve.

V svoji uvodoma omenjeni razpravi sem bil napisal med drugim naslednje besede:

„Skrbeti je treba za to, da je dragocena vinogradna zemlja kar najbolj mogoče ukoriščana do zadnjega kosa. Že v mladih nasadih izostajajo in propadajo posamezne trte, ker smo imeli slabe sadike ali smo napravili druge napake pri sajenju. Praznih prostorov pa v vinogradu ne smemo trpeti. V prvih letih je podsajanje uspešno, v starih nasadih pa ni več priporočljivo; mlade trte med starim namreč le težko uspevajo ali sploh ne pridejo naprej. Pri starem vinogradništvu, ko še nismo poznali trtne uši, smo si pomagali v glavnem z grobanjem. Z novo tršno kulturo je seveda drugače, vendar priporočam, da nadomeščamo propadle stare trte v starejših nasadih z grobanicami, s čimer podaljšamo življenje in povoljno rodovitnost starih vinogradov na najcenejši in najzanesljivejši način. Take enoletne grobanice so nam dale za leto nekaj grozdja (napravili smo jih na stotine), tako, da se je delo izplačalo deloma že v prvem letu. Nelepe luknje v vinogradu: so izginile, vinograd je zopet lep izenačen. In rodile bodo — s starimi vred — celo vrsto let, predno jih trtna uš uniči, ali pa bodo celo preživele druge trte starega nasada“.

Iz prvega napada mariborskega kritika izpuščam „uvod“ ter navajam ostali del njegovega članka, glase se:

„Sigurno je, da je v starejših nasadih zelo težko in večkrat skoraj nemogoče nadomestiti posamezne propadle trte z novo cepljenko; — sosede ji ne privoščijo potrebne hrane in svetlobe, kateri raje same posredujejo. Zaradi tega se je priporočalo in se še priporoča v takih slučajih, da prostor ne ostane prazen in neizrabljen, pogrobati od sosednega trsa eno rozgo, ozir. narediti vlačenko od njega na mesto izostale trte. Ker ta vlačenska dobiva hrano od starega trsa in se redi tudi potom svojih lastnih korenin, ki jih požene, navadno zelo bujno raste in donese ob enem tudi bogato trgatve. Da pa ne uničimo starega trsa, od katerega smo speljali vlačenko, je neobhodno potrebno, da vlačenko v jeseni leta po grobanju odrežemo od starega trsa ter rozgo položimo celo v zemljo. Drugo leto bo vlačenska, navezana sedaj na lastne korenine, sicer manj bujno rastla in manj rodila, pač pa se ohrani in da (pa ne brezizjemno) pozneje, ko se je bolj vkoreninila, v največ slučajih

primerno močen trs, ki kljubuje pod ugodnimi razmerami po več let trtni uši. Toda ne sme se misliti, da to velja za vse pogrobane vlačenke. Pri enem tozadevnem poskusu je odpadlo od sto vlačenk do všteti 5. leta 54 trsov, do všteti 7. nadaljnih 22, lansko leto in letos torej v 9. letih skupaj 91 trsov, kot hiraajočih, ki so se ozir. se bodo morali znova nadomestiti.

Torej potom grobanja vlačenk ne pridemo do stanovitnega trsa. Pri tem se vedno gre le za začasni nadomestek posameznih trt, ozir. izkoriščanje prostora, ki bi sicer ostal neizrabljen, in zato je naveden način grobanja tembolj priporočljiv, ker se iz vlačenke vzgojeni trs vedno znovega nadomesti.

Nikakor se pa ne more in ne sme priporočati grobanje kar celega trsa in žrtvovanja ameriške podloge, pri čemur bi vinograd postal v najkrajšem času — sigurno v štirih do petih letih — tako luknjičast, da se nebi izplačalo ga obdelovati. Zatorej se vinogradniki svarijo pred takim nepremišljenim počenjanjem“.

Iz svojega odgovora izpuščam tudi „uvod“ ter navajam ostalo, kakor sledi:

„To je za vsakega vinogradarja velevažno gospodarsko vprašanje, ki zasluži nujno končno rešitev. Zato moramo biti hvaležni mariborskemu kritiku za prispevek k rešitvi tega vprašanja, objavljen v 293. številki „Tabora“ z dne 29. decembra 1921. Dasi je njegova razprava čisto negativnega značaja ter ne pomenja nič manj in nič več kot uničujočo kritiko vsega, kar sem priporočal po svoji najboljši vesti na podstavi starih izkušenj, pridobljenih na Goriškem in pozneje v Nemčiji kakor tudi v ožji domovini, vendar rad prenašam in naravnost pozdravljam ostro kritiko, ker pridemo tako — upamo — do pozitivne praktične rešitve tega vprašanja.“

Ne oziraje se na to, da mariborski kritik hote ali ne hote uporablja za razpravo le moj pobijani zaključek, „da bodo te grobanice rodile celo vrsto let, preden jih trtna uš uniči, ali pa bodo celo preživele druge trte starega nasada“, meša, odnosno deloma zamenjuje pojma „grobanica“ in „vlačenska“, odnosno „vlačenica“, kar otežkoča razumevanje predmeta.

„Grobanje“ pomeni, vso trto s podzemeljskim (ameriškim) delom vred in s potrebnimi rozgami položiti vodoravno v jašek, izkapan v smeri proti praznemu mestu, na katerega potegnemo potem kar mogoče navpično eno rozgo, drugo rozgo pa zavijemo ali upognemo nazaj na mesto stare trte ter pustimo vsaki trti po kaka tri očesa nad zemljo; tako dobimo, ko smo vso trto „v grob položili“, dve nekako pomlajeni trti, ki ostaneta v življenjski zvezi z ameriško podlogo, odnosno s starim podzemeljskim deblom, katerega glavne (spodnje) korenine se pri grobanju morajo očuvati.

„Vlačenska“ ali „vlačenica“ pa je način, ki ga kritik opisuje pomotoma v zvezi z grobanjem: dasi je imel z njim bridke izkušnje, kar mu seveda rad verjamem, vendar mu daleč prednost, dočim svari vinogradarje pred pravimi „grobanicami“.

Imel sem izza davnih let dobre izkušnje z več let starih grobanicami v vinogradih, pri trsnih špalirjih ob zidovju itd. v najrazličnejših prilikah, kakor sem že prej omenil. Zato sem jih pred mnogimi leti vinogradarjem priporočal navzlic protivnemu mnenju nekaterih veččakov.

V vinogradu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru nadaljujem grobanje v starejših nasadih z najboljšim uspehom. Decembrska kritika me je napotila do tega, da se poskušam v zavodovem vinogradu grobanice, ki so se kakor se mi je sporočilo, napravile pred mnogimi leti. Med spisi, ki jih hrani vinarski instruktor zavoda, se je našel končno naknadno originalni seznam grobanic z nadpisom „Vergrubte Stöcke“

1911" (pogrobane trte 1911) s točno označbo dotičnih parcel, vrst (redov) in trt, da se jih vsak čas lahko najde. Napravili so namreč leta 1911. skupno 366 grobanic, ki so sedaj v dvanajstem letu. Iz originalne liste je razvidno, da so jih preiskovali glede rasti dne 26. maja 1916, ko so bile v šestem letu, in sicer 40 na dveh parcelah, ter jih klasificirali na eni parceli z besedo „starkwüchsig“ (krepko rastoče), na drugi pa z „alle starkwüchsig“ (vse krepko rastoče).

Že ta opazovanja bi zadostovala za podkrepitev opravičenosti mojega zavzemanja za grobanice. Kritika mi je dala povod, da tudi ugotovimo, kake so te grobanice danes, po preteku polnih enajst let, v vinogradu, okuženem po trtni uši. Toda zimski sneg, ki je bil med tem pokrival vinograde, nas je pri tem dolgo oviral. Šele nedavno smo šli na delo ter stare grobanice odkopali, da vidimo, kako žive in delujejo stari in novi podzemeljski deli, predvsem staro podzemeljsko deblo, ki predstavlja prvotno ameriško podlogo. Že zunaj (nad zemljo) nudijo grobanice krasno sliko, deloma lepšo nego stare sosedne nepogrobane trte, ki jih bodo tedaj lahko preživele. Še zanimivejša pa je dejstvo, da so tudi podzemeljski deli krasno ohranjeni, predvsem tudi ameriški del, ki živi, deluje in pomaga krepko ohranjovati oba žlahtna dela s svojimi krepkimi glavnimi koreninami. Kaj več od pravilno napravljene grobanice ne moremo zahtevati, kar tudi ni treba.

Dokaz za vse to so v prvi vrsti poizkusni šolski nasadi, o čemer pričajo vsi, ki so v njih zaposleni. Razen tega je bil naprošen meščansko-šolski ravnatelj Humek, da nariše tako odkopano grobanico na licu mesta, kar se je zgodilo dne 9. marca t. l. ob navzočnosti zavodovih organov, kakor tudi v slučajni navzočnosti inž. Mohorčiča, ravnatelja kmetijsko-kemijskega zavoda v Mariboru. Končno je pisec teh vrstic drage volje pripravljen, pravim zanimancem pokazati vse opisano v šolskem vinogradu.

V resnici je tedaj baš nasprotno, nego trdi mariborski kritik. Neobitna resnica je, da se morejo le grobanice priporočati za izpolnitev praznih mest v starih nasadih in da so vlačenske v splošnem za nič.

Vinogradarji, ne zamudite ugodne prilike za grobanje še letos, kolikor niste vseh zadevnih trt že obrezali! Paziti je pri tem delu še nastopno: V položnih legah napravljamo grobanice lahko na vse strani, v strmih legah pa, ako smo obrnjeni proti strmcu, le na levo ali desno stran, ker morajo priti grobanice v vodoravno lego zaradi omogočenja enakomernega pretakanja trtnih sokov na obe strani. Čuvati je stare glavne korenine in vse druge trtne dele, da se ne zlomijo ali ranijo.

Če bodo skrbele privatne in državne trsnice le za prvovrstne trte-cepjenke, tedaj si bomo prihranili mnogo podsajanja v prvih letih novega nasada in mnogo grobanja v starejših vinogradih. Življenje starejših vinogradov se pa more v vsakem primeru znatno podaljšati s pravilno izvršenimi grobanicami, kar pomenja samo za slovensko vinogradništvo milijonsko vrednost vsako leto."

Da bo mogel cenjeni čitatelj popolnoma razumeti stvarne razprave strokovnjakov Belleta in Skalickyja, navajam še drugi doslej zadnji napad mariborskega kritika, ki se glasi:

„Preveč razmišljanja dovede včasih človeka do čisto napačnih zaključkov. To se je zgodilo, bojim se, tudi g. ravnatelju Žmavcu pri „razmišljanju“ o grobanju v cepljenih vinogradih, ker drugače se njegovih nazorov ne da tolmačiti. Pred vsem moram konstatirati, da sta teorija in praksa njegovim trditvam ravno nasprotni! Kar je on našel kot izjemo in kar navaja v prid svojega naziranja, da ohrani namreč eden ali drugi pogroban trs svoje pozemeljske dele, „predvsem tudi ameriški del, ki živi, deluje in pomaga krepko prehranjovati

oba žlahtna dela s svojimi krepkimi glavnimi koreninami“ kakor se on izrazi, je namreč v splošnem popolnoma nevzdržljivo. Vsakemu vinogradniku je znano, da ima enoletna rozga, ki se položi v zemljo, lastnost se zelo močno vkoreniniti. Na tej lastnosti bazira celo naše trtgojstvo. Nadalje je znano slehernemu viničarju in tudi teoretično ni drugače mogoče, da starejši, globoje v zemlji ležeči deli trte začnejo trohneti, kakor hitro se na novo v zemljo položeni deli dovolj ukoreninijo, ali kakor teorija pravi, kakor hitro se novi deli osamosvoji in se more rastlina z na novo nastalimi koreninami prehranjevati. Dokaz temu je tudi, da moramo pri cepljenih trtakah kakor v trtnici tako tudi v vinogradu na stalnem mestu strogo paziti na to, da se iz žlahtnega dela trte (ki poganja mnogo raje in intenzivneje korenine nego ameriški del) pognane korenine pravočasno porežejo in ne sme se jih pustiti, da se preveč ojačijo, ker bi v tem slučaju ameriška podlaga usahnila.

Iz tega sledi, da pri grobanju „a la Žmavc“ zgubi vinograd svojo trpežno, trtni uši kljubujočo ameriško podlago, to je ravno oni del trsa, zaradi katerega se trte v novodobnem vinogradništvu sploh cepi, in je na milost in nemilost zapadel trtni uši. Sicer je pa to v strokovnih krogih tako splošno znano in v praksi dokazano dejstvo, da ga je šteti med aksijome vinogradništva in tudi g. Ž. s svojimi še tako učeno zgledajočimi navideznimi protidokazi, in če jih da tudi „v bojah naslikati“, ga ne bo mogel nikdar ovreči! Zaradi tega je v interesu stvari obžalovati, da se je od tako merodajne strani, kakor je zavod, ki ga vodi g. Ž., na podlagi vsekakor napačnih premis in navideznih izjem preuranjeno strobentalo v svet, kar bi moralo ostati tajnost resnega raziskovalca, dokler ni zadeva vsestransko temeljito raziskana in posebno od strani velike prakse neovrgljivo dokazana.

Kar se mene ta zadeva tiče, pa me, mislim, moja tridesetletna nepretrgana praksa v vinogradništvu in moje službeno mesto, ki ga zavzemam, ne le opravičuje, temveč smatram za svojo sveto dolžnost, da še enkrat svarim vinogradnike pred grobanjem celega trsja, kakor ga priporoča g. Žmavc. Dolgoletne lastne izkušnje in opazovanja v načetem vprašanju me opravičujejo, da vinogradnike ponovno opozorim na visoko vrednost grobanja vlačenk za nadomestitev posameznih neuspešnih, ozir. na eni ali drugi način preuranjeno na nič došlih trsov v starejših cepljenih nasadih, kjer posajanje ne obeta več pravega uspeha. Povdarjam, da smo potom v številki 293. „Tabora“ z dne 29. decembra 1921. opisanih vlačenk vzdržali ne le vse bivše deželne, ozir. državne takozvane „vzorne vinograde“ v kompletnem stanju, temveč, da se vzdržuje na ta način na stotine in stotine oralov vinogradov v ljubumersko-radgonskem vinarskem okolišu in drugod z najboljšim uspehom, kar mi bodo dotični posestniki in njih strokovnjaki gotovo radi pritrdili. Popolnoma neumevno mi je pa, kako je mogel g. Ž. iz mojih tozadevnih izvajanj posneti, da sem imel z vlačenkami „bridke izkušnje“. To se pravi resnico potvarjati!

Končno konstatujem, da nisem — kakor tudi g. Žmavc — kritiziral njegovih izvajanj temveč sem ga hotel z objavo nekoga starega člančiča iz leta 1920., ki sem ga priobčil povodom neke polemike z nekim lajikom v tukajšnjem „Slovenskem gospodarju“, le posvariti, da se ne izpostavlja preveč v stvareh, ki zahtevajo dolgoletno prakso, katere pa on kot dolgoletni združničar nima niti imeti ne more!

Besedo v tem vprašanju ima sedaj konferenca strokovnjakov!"

Sedaj imajo res besedo ugledni pravi strokovnjaki, ki se že oglašajo; in kako vljudni tudi napram mariborskemu kritiku, ker so — kulturni!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej t. številko.

Vprašanje 88. Pri nas napravlja rdečica vsako leto na stotisoče škode. Vprašamo: **kako naj temeljito razkužimo viničke?** (F. Z. v P.)

Odgovor: Desinfekcija ali razkuženje hlevov obstoja v temeljitem osnaženju hleva in istinitem razkuženju. Ta se naj izvrši pri kužnem obolenju posamezne živali le v tem delu in bližnji okolici, dočim pa, če oboli več živali, naj se razkuži cel hlev. Po odstranjenju stelje in gnoja iz hleva, katerega je najbolje sežgati, se prične snaženje od zgoraj navzdol, najbolje z metlo, nato pa z 2% razstopino sode (2 kg na 100 l vode). Les, železo in kamenje naj se očedijo s sirkovo krtačo in sodovo razstopino, slab les oskoblja, trohnelega popolnoma odstrani in nadomesti z novim. Vse dele hleva, posebno še tla je potem polit z razstopino karbola in solne kisline. To razstopino se pripravi na ta način, da se na 100 l vode vzame 4 l karbola in 2 l solne kisline. Pri tem pa je paziti, da ne ostane noben prostor nedotaknjen s to razstopino. Tudi gnojščica se morajo pri močno nalezljivi bolezni razkužiti z gori omenjeno razstopino, gnojnično jamo pa se razkuži, ako vlijete v gnojnico eno četrtno odstotka bakrene galice ali pa gori omenjene razkužilne tekočine. Po desinfekciji hleva lahko takoj pride žival v njega. Poleg hleva pa je potrebno razkužiti vse hlevsko orodje in sicer železo z razbeljenjem v ognju, usnje s pranjem v milovi vodi in vmažanjem karbolnega olja. Tudi oblačila onih oseb, ki prihajajo redno v hlev, je dobro prekuhati v milovi vodi. Ta način razkuženja prepreči razširjenje vsake kužne bolezni.

P—j.

Vprašanje 89. V prigrbu se vpošilja par listov trte, na katerih so se napravili bradavicam podobni izrastki s prošnjo, da jih po strokovnjaku preiščete in naznanite ime in popis škodljivcev. **Kako nastanejo na trtnem listju šiške po trtni uši?** (Kmet. podr. v M. N.)

Odgovor: Trtni list je prišel že preveč suh v naše roke. V bodoče prosimo, da zavijete zelene trtne dele vselej v vlažen mah, kadar jih odpošiljate. Vzlic temu smo spoznali, da so bradavicam, bolje rečeno malim mehurčkom ali vrečkam podobni izrastki (šiške) povzročeni po šiškini trtni uši. Trtna uš ne živi namreč samo na korenini trte, ampak tudi na njenem listju. Napada zlasti ameriške trte, manj evropske (domače), le-te navadno samo tedaj, če se dotikajo poleg njih rastočih amerikank, tako da prelezejo ušice iz ameriške na domačo trto. Letos je šiškina trtna uš zelo razširjena. Od naravnost rodečih trtnih vrst napada zlasti vrsto Huntington, od divjih amerikank pa riparijo. Najbrže rase ena ali druga teh trt poleg napadene trte, od katere ste nam poslali list. V vrečkah (šiškah) najdete poleg starih trtnih ušic tudi mlade in jajčeca, ki jih lahko vidite s pomočjo povečevalnega stekla. Mlade uši izlezejo skozi ozko odprtino v zgornjem delu vrečke in okužijo nove liste. To se ponavlja celo leto. Jeseni zlezejo uši v zemljo in žive dalje na koreninah trte. B. Skalický.

Vprašanje 90. Prosim pojasnila, kdaj ima trtna plesnoba „oidij“ večjo moč, ob suhem ali ob vlažnem vremenu? (M. B. v Sv. B.)

Odgovor: Oidij ali trtna plesnoba nastopa najrajši in z najhujšo močjo ob suhem toda vročem vremenu. Po dosedanjih poizkusih se trtna plesnoba najrajše razvija pri toplini med 25° in 35° C. Največja toplota, ki jo prenese, (maksimum) leži pri 40° C, najnižja minimum pa med 5° in 10° C. Toplota je za to bolezen glavni predpogoj, medtem ko prihaja vlaga šele v drugi vrsti v poštev. To nam pojasni tudi dejstvo, da imamo na Primorskem in v Dalmaciji veliko hujšo borbo proti tej bolezni z žveplanjem nego na Dolenj-

skem ali celo na Štajerskem, kjer v nekaterih krajih vinogradniki sploh le redkokdaj žveplajo trte. To je tudi vzrok, zakaj pri nas oidij v večji meri nastopa šele po cvetju, od srede junija dalje in se najhujše razvije šele julija, avgusta meseca. Seveda ne sme vinogradnik čakati tako dolgo, da se ta bolezen popolnoma razvije, ampak mora trte žveplati še predno se bolezen naseli. Le tako se je bo popolnoma ubranil. Popolnoma druge pogoje za razvoj pa ima peronospora ali strupena rosa, ki ljubi vlažno in istočasno toplo vreme. Najhujše se razširi v mokrotnih deževnih letih, ki so istočasno zadostno topli, nikakor pa ne prevroči (20°—25° C.).

Vprašanje 91: Imam njivo, posejano s pšenico, na kateri je zemlja tako močno gnojena, da je vsa pšenica plegla. Na tem prostoru nameravam posejati lucerno. V našem kraju je pa lucerna premalo udomačena, zaradi tega mi ni znano, kako je z njo ravnati, kdaj in kako se jo seje in ali ji je treba še pognojiti. **Kako je sejati lucerno po strnišču?** (Središče.)

Odgovor: Če sejemo lucerno spomladi, je počakati toliko časa, da se je zemlja nekoliko ogreela. Lucerni namreč škoduje mraz in tudi prvi plevel, ki je najbolj nadležen. Lucerno sejemo lahko samo zase ali pa med žito. Če je zemlja dobro očiščena, je čista setev prav umestna, drugače je pa bolje, da jo sejemo med redek oves, ki daje mladi deteljici varno senco. Na vsak način moramo pa oves pokositi, ko je še zelen, drugače lucerna opeša. V nekaterih krajih naše domovine imajo navado sejati lucerno po strnišču, po pšenici ali po ječmenu, in večkrat tudi med ajdo. Pri tem je upoštevati sledeče: Če sejemo lucerno samo zase po strnišču, se lahko pripeti, da nastopi suša, lucerna skali, pozneje se pa ob vročini posuši. V takem primeru je na vsak način bolje, če jo sejemo med ajdo, ki nudi v pričetku nežni deteljici zavetje pred vročimi solničnimi žarki. Nikakor pa ni ajde na gosto sejati, kajti drugače ta zaduši mlado deteljo. Brezdvomno je bujle, če pokosimo ajdo, dokler je še zelena, za krmo, in se je lucerna tedaj že dovolj ukoreninila. Če je pšenica na njivi plegla, je to znamenje, da je zemlja zelo bogata na dušiku, vendar ji bo najbrže primanjkovalo fosforne kisline in kalija. Priporočamo Vam torej, da pognojite lucerni še s Tomasovo žlindro ali s superfosfatom in s kalijevo soljo. Na 1 oral lucerne se potrebuje 15 do 20 kg semena, 200 kg Tomasove žlindre ali 150 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli.

Vprašanje 92. Ali je kajnit zanesljivo sredstvo za zatiranje deteljne predenice? Ali imamo še kakšna druga sigurnejša sredstva proti tej zajedalki? (L. S. v M.)

Odgovor: Da bi bil kajnit sredstvo za zatiranje predenice nismo še slišali in tudi ne v kmetijski literaturi našli. Glede uporabe umetnih gnojil, kot sredstva za zatiranje predenice, je omeniti to, da kalijeva sol, kajnit in apno zmanjšujejo odporno silo detelje, dočim jo fosforna kislina (fosfatna gnojila) zvišujejo. Ker pa nam dela ta zajedalka po naših deteljiških tako ogromno škodo, in jo je posebno letos opaziti dosledno na vsaki njivi, smo jo primorani direktno pokončavati. Najsigurnejše sredstvo je in ostane predenice prosta semenska detelja. Kmetovalci naj pri nakupu detelje vedno pazijo na to, da prodajalec jamči za predenice prosto seme. Ako pa predenica po deteljiških že nastopi, tedaj se uporablja sledeča sredstva: Poleg napadene prostora je pokositi še 1 m okrog in okrog tudi detelje in vso na licu mesta požgati, kar se s pomočjo primešane slame zgodi prav z lahkoto. Prostor pa je potem prekropati in nanovo posejati. Nekateri priporočajo uporabo zelene galice ali železnega vitriola. 1 kg galice se raztopi v 10 l vode in se s to raztopino večkrat poliva napadeni kraj. Oni kmetovalec, ki poklada pokošeno in po predenici zajedeno deteljo živini, ta je ne zatira, ampak skrbi za nje razširjenje. Semena predenice,

ki se tvorijo meseca avgusta, so jako majhna in preidejo skozi živalska prebavila neprebavljena v gnoj in s tem zopet na njivo.

P.-j.

KMETIJSKE NOVICE.

Železniška zveza Slovenije z morjem. Amerika je naši državi posodila 100 milijonov dolarjev, ki se jih naj uporabi za zgradbo novih železnic in popravilo starih. Ker je vlada hotela uporabiti to posojilo samo za zgradbo železnice v vzhodnem in južnem delu naše države, so se poslanci Samostojne kmetijske stranke, predvsem pa naš kmetijski minister g. Ivan Pucelj, postavili na stališče, da naj ima od tega posojila tudi Slovenija nekaj, ker ga bo tudi ona morala odplačevati. Zahtevali so torej, da se še pred definitivnim sprejetjem posojila v skupščini z zakonom določi, da se z izposojenim denarjem med drugimi zgradijo tudi v Sloveniji železniške zveze: Ormož-Murska Sobota, Št. Janž-Sevnica in Kočevje-Črnomelj-Vrbovsko. S temi progami se Prekmurje in Ljutomerski okraj zvežeta s Slovenijo in Slovenija dobi najkrajšo zvezo z morjem, ne da bi ji bilo treba čez italijansko ozemlje. Te železniške zveze so za Slovenijo največjega gospodarskega pomena in posebno za naše kmetijstvo največje važnosti. Klub Samostojnih kmetijskih poslancev je uvidel veliki pomen te svoje zahteve, katere izvršitev je smatral kot pogoj, da ostane še nadalje v vladi. Ta odločen nastop je napravil povsod silen vtis. Samostojni kmetijski poslanci, zastopniki kmetov so s svojo zahtevo popolnoma prodrli in dosegli, da se graditev teh železnic sprejme v zakon in se izvede v čim krajšem roku.

Obrtna razstava v Mariboru od 8. do 17. septembra 1922.

Za to razstavo vlada letos precejšno zanimanje, kar kaže zadostno število priglasirov obrtnikov in drugih razstavljalcev. Celo obrtniki iz Hrvatske se udeležijo te razstave v večjem številu. Razstavljena bodo dela obrtnikov mojstrov in vajencev. Posebnost pa bo razstava konsumentov. Razstavili se bodo namreč vsi predmeti, ki jih naša javnost nujno potrebuje, a jih mora naročevati iz tujine, ker se pri nas še ne izdelujejo. Stem bodo naši obrtniki opozorjeni, katere potrebščine naj še izdelujejo, da dobijo odjemalce doma. — Prekmurje bo zastopano s svojimi narodnimi izdelki v posebnem oddelku.

Vinska razstava v zvezi z vinskim sejmom v Mariboru.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je, kakor znano, sklenil prirediti vinsko razstavo v Mariboru, kot središču vinske trgovine za vina iz slov. Štajerske, povodom pokrajinske obrtne razstave od 8. do 17. septembra t. l. Namen te razstave je, nuditi vsem vinskim kupcem in trgovcem z vinom iz tu- in inozemstva priliko, da se seznani v najkrajšem času, na najenostavnejši in najcenejši način z vsemi vrstami vin, kar jih slov. Štajerska premore in da se informirajo o razpoložljivih množinah, krajlih, kjer leže, cenah ter o kupčijskih razmerah sploh. To je prvi poskus ustvariti v Mariboru neko osredotočišče, kjer se zberejo vsako leto ob gotovem času vsi vinski interesi v svrhu informacije in sklepanja vinskih kupcij, iz katerega bi sčasom lahko nastala prava vinska borza. Reklama za to prireditelje se bo delala v čim večji meri v tu- in inozemstvu potom časnikov in posebnih lepakov. Da bo uspeh čim popolnejši, je potrebno, da se vinski producenti za zadevo čim bolj zanimajo in razstave v čim večjem številu udeležijo. Vsi ostali pa, ki se razstave iz katerega koli si bodi vzroka ne morejo udeležiti, so pa prijazno vabljeni, da naznanijo svoje vinske zaloge in njih cene, da se bo zamoglo vinske kupce primerno informirati.

Določbe za udeležbo so sledeče:

1. Razstave vinskih vzorcev se lahko udeležijo vinski producenti, vinarske ali kletarske zadruge in vinski trgovci iz slov. Štajerske, toda vino se sme razstaviti le pod izvirnim imenom.

2. Razstavi se lahko vse vrste vina od navadnega namiznega do najhobljšega buteljčnega, stare in nove letnike.

3. Na vzorčni sejem, ozir. prostor pridejo vina samo v steklenicah, in sicer se mora poslati od vsake vrste vina po 50 sedemdesetinskih steklenic. Izjemoma se dovoli manjšim posestnikom, da se udeležijo razstave z dvema vrstama vina po 25 steklenic, skupaj s 50 steklenicami. Vina se pa lahko pošljejo v Maribor tudi v sodčkih in prevzame odsek polnenje.

4. Za steklenice, zamaške, opremo steklenic in zaboje za pošiljanje skrbi odsek, ki nosi tudi stroške za prevoz po železnici.

5. Vsa za razstavo namenjena vina se preizkusijo pred polnjenjem v steklenice po posebnih, v to svrhu sestavljeni komisiji, ki ima pravico vina, ki ne odgovarjajo, izključiti od razstave.

6. Za prijavo udeležnikov, prevzetje, preizkušnjo, polnjenje in odpremo vina se postavijo za posamezne vinarske okoliše posebne komisije, oziroma pripravljalni odbori, in sicer:

a) za vinarske okoliše Maribor, Slovenske gorice in Pohorje: odbor, sestojč iz gg. Srečko Robič iz Limbuša, Franjo Rudl iz Kamnice, Josip Zabavnik iz Maribora, Alojzij Zupanič iz Vajgna, Anton Lipovšek iz Šmarjete, Franjo Thaler iz Št. Ilja, Ivan Škerbinek iz Vertič, Andrej Žnavec iz Maribora, Anton Puklavec iz Maribora; Fr. Retzer, pos. in gost., Sv. Lenart, Slov. gor.; Al. Selnicker, pos. in gost., Sv. Marjeta ob P.; poslovodja: Vinarsko društvo za mariborski okraj v Mariboru;

b) za vinarske okoliše Ptuj, Haloze in Slovenske gorice: gg. Miha Brenčič iz Spuhle, Franc Majcen iz Podlehnik, Franc Osterberger iz Ptuja, Josip Zupanc iz Ptuja, Franc Čuček iz Ptuja, Jakob Belina iz Gruškovja; poslovodja: Vinarsko društvo za ptujski okraj v Ptuj;

c) za vinarske okoliše Ljutomer, Ormož, Gor. Radgona in Slov. gorice: gg. Fric Zemljič iz Ljutomera, Franc Stanjko iz Ljutomer, Robert Košar od Sv. Bolienka, Clotar Bouvier ml. iz Gor. Radgone, Lovro Petovar iz Ivanjke, Jakob Zemljič iz Radenc; poslovodja: Vinarsko društvo za ormoški okraj v Ormožu;

d) za vinski okoliš Celje-Šmarje: gg. Ivan Belle iz Št. Jurja ob J. ž., Franc Ferlinc in Franc Štamberger iz Šmarji pri Jelšah, Franc Roblek iz Žalca, Andrej Rečnik in Mir. Majcen iz Celja; poslovodja: Vinarsko društvo za šmarski okraj v Šmarju pri Jelšah;

e) za bizeljski vinski okoliš: gg. Franc Kene ml. v Globokem, Jos. Janežič ml. v Bizeljskem, Josip Pečnik iz Kapel, Franc Virant in M. Karner iz Brežic; poslovodja: Franc Virant, vinski instruktor v Brežicah.

7. Udeležbo (vrste in razpoložljive množine vina, provenienca, letnik) je naznaniti takoj, najkasneje pa do 8. avgusta 1922. ali podpisaneemu odseku, ali pa dotičnemu lokalnemu pripravljalnemu odboru.

8. Na razstavo se sprejemajo razen vina še šampanje, sadjevec, brezalkoholne in žgane pijače.

9. Stroški razstave se bodo krili s prispevki Kmetijske družbe, vlade ter drugih korporacij, kakortudi z izkupičkom za prodane vzorce vina.

10. Udeležnikom razstave se izplača za razstavljeno vino po kritju razstavljalnih stroškov preostali znesek, ki bo znašal z ozirom na lanske izkušnje v Ljubljani ter na predvid-

ljive manjše prireditvene stroške v Mariboru vsaj 20 K za buteljko razstavljenega vina, t. j. 26:60 K za liter, ali današnjo povprečno vrednost vina.

11. V svrhu premiranja vinogradnikov, ki razstavijo brez-pogrešno vzgojena vina, se je zaprosilo vlado za podaritev denarnih nagrad. Razentega se bo razdelilo več častnih nagrad za posebno dobra namizna vina, kakortudi za posebno znamenite kakovosti.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru.

Razstava vrtnih pridelkov v Mariboru. Društvo vrtnarjev za Maribor in okolico priredi v dneh od 8. do 17. septembra svojo prvo razstavo kot poseben oddelek obrtne razstave. Razstavljeni bod pridelki zelenjarstva in lepoticnega vrtnarstva. Poleg praktičnega pomena, ki ga bo imela ta vrtnarska razstava za razstavljalce, ima tudi namen, zbuditi med ljudstvom zmisel za vrtnarstvo in v splošnem dvigniti to lepo pogo kmetijstva na višjo stopnjo.

Vinska letina in cene. Trta obeta v vsej državi dober in obilen pridelek, vsled česar stalno padajo cene vinu. V Beli Krajini se vino prodaja povprečno po 18 K liter; v Banatu po 10 do 12 K; na Hrvaškem po 16 do 17 K. V zadnjem času se je velike množine dalmatinskega vina prodalo na Francosko, kjer ga rabijo za svoja črna bordoška vina. Vsled tega so se cene za nekaj časa dvignile. Sedaj je pa zopet zastoj in cene gredo staro pot nazaj.

Naseljevanje v naši državi. Počasi sicer, a vendarle napreduje naša notranja kolonizacija. Po podatkih ministrstva za agrarno reformo se je iz leta 1918. naselilo v Vojvodini 4200 rodbin, večinoma iz Hercegovine in Dalmacije. V južni Srbiji se je naselilo 8757 rodbin, in sicer 3367 iz Srbije, 1346 iz Črnogore, 869 iz Bosne in Hercegovine, 625 iz Vojvodine, 1045 iz Dalmacije in 1505 iz Hrvatske in Slovenije. Skupno se je torej preselilo 12.957 rodbin. Računši vsako rodbino po 5 članov, bi to znašalo 64.785 prebivalcev. To število pomenja precejšen napredek v tem vprašanju in pričakovati je, da se bo vsako leto več ljudstva izselilo iz pregosto naseljenih ali revnih pokrajin v bogate dele naše države, ki lahko preredit še na stotisoče našega naroda.

Deveturni delavnik. Bogata Švica, čije denar tvori podlago za ocenitev vrednosti novčanic vseh držav Evrope, je v svoji skupščini sprejela zakon o deveturnem delavniku. V naši državi pa niso delavci zadovoljni niti z osemurnim delavnikom. Kako se naj potem naša valuta popravi? Kmet pa naj gara od zore do mraka!

Srbski kmetovalci v Sloveniji. V minoletem letu so slovenski kmetovalci obiskali svoje tovariše kmete v Srbiji. Pri tem izletu so bili od pristranskega in gostoljubnega sprejema naravnost očarani in ginjeni, kar jim ostane njih živdan v najboljšem spominu. Letos pa jim hočejo srbski kmetovalci vrniti ta obisk in začetkom septembra t. l. posetiti Slovenijo. Dolžnost vseh slovenskih kmetovalcev je, da ravnotako pristrano in gostoljubno sprejmejo svoje srbske brate, kakor so bili naši ljudje od njih sprejeti. Posebno je pa dolžnost onih kmetovalcev, ki so uživali srbsko gostoljubje, da pripravijo bratom Srbom čim pristranejši sprejem. V Ljubljani se je sestavil poseben odbor, ki bo izdelal program za potovanje Srbov po Sloveniji in vodil priprave za njih sprejem. Potrebni bodo tudi posebni krajevni odbori. V glavnem so dosedaj predvidene sledeče točke Slovenije, ki jih bratje Srbi ogledajo: Ljubljana, Vrhnika, Bled, Celje, Žalec, Št. Jur ob j. žel., Rogaška Slatina, Maribor, Ruše, Fala, Ljutomer, Ormož, Ptuj. Podrobneje o pripravah bo „Kmetovalec“ redno poročal. Kdor želi v tem vprašanju kakega pojasnila, se naj obrne na Kmetijsko družbo.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

Opomba: Opozarjajo se načelniki, da pravočasno pošljejo vabila in spored občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa. Vabila je poslati najmanj 10 dni pred izidom „Kmetovalca“.

Za volitev podružničnih zastopnikov za družbeni občni zbor je merodajen § 31., točka 6., po kateri se število udov, ki je merodajno za volitev zastopnikov, ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca tistega leta, ko je družbeni občni zbor sklican. Če se na družbeni občni zbor skliče pred 31. marcem, tedaj je merodajno število udov, ki so plačali svojo udnino do dneva, ko se je ta občni zbor sklical. Volitev delegatov pri tistih podružnicah, pri katerih niso še vsi udje plačali udnine do podružničnega zbora, ki se vrši pred 31. marcem, je torej brez pomena.

Jarenina, v torek, dne 15. avgusta 1922. ob pol 8. zjutraj v šoli.

Lesce, v nedeljo, 20. avgusta 1922. ob 8. uri dopoldne v prostorih podnačelnika Jos. Wollan-a;

Lom pri Tržiču, v nedeljo, 20. avgusta 1922. po rani sv. maši pri načelniku And. Primožiču;

Lukovdol, v torek, 15. avgusta 1922. ob 2. uri popoldne v prostorih gosp. Iv. Kovačiča;

Stara cesta, v torek, 15. avgusta 1922. ob 2. uri popoldne v šoli na Stari cesti;

Stara vas - Bizeljsko, v torek, 15. avgusta 1922. po prvi sv. maši t. j. ob 8. uri v bizeljski šoli;

Sromlje pri Brežicah, v nedeljo, dne 20. avgusta 1922. po prvi sv. maši v šoli;

Vuzmetinci, v nedeljo, 27. avgusta 1922. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Jos. Tomažiča v Vuzmetincih. Dnevni red: Razdružitev podružnice v podružnici Sv. Miklavž in Sv. Bolhenk;

Šiška pri Ljubljani, v nedeljo, 20. avgusta 1922. ob 4. uri popoldne pri gosp. t. č. načelniku;

Šmarje pri Škofelji, v torek, dne 15. avgusta 1922. ob 7½ uri dopoldne v prostorih g. Jan. Pengov v Šmarji.

Št. Ij pri Velenju, v nedeljo, 20. avgusta 1922. ob pol 8. uri dopoldne v šoli;

Žiri, v nedeljo, 20. avgusta 1922. ob 3. uri popoldne v prostorih gospoda načelnika.

RAZGLAS

o premovanju konj, ki ga priredi konjerejski odsek 2. Kmetijske družbe.

Konjerejski odsek 2. Kmetijske družbe za Slovenijo priredi letošnje ogledovanje in premovanje plemenskih konjev po v „Uradnem listu“ štev. 69 od leta 1921. razglašeni pogojih:

14. avgusta v Celju ob 8. uri za celo okrajno glavarstvo Celje.

16. avgusta v Brežicah za sodni okraj Brežice.

21. avgusta v Sv. Lenartu Slov. Gor. za sodni okraj Sv. Lenart.

22. avgusta v Beltincih za Prekmurje.

23. avgusta v Ljutomeru za celo okrajno glavarstvo Ljutomer.

28. avgusta v Ormožu za sodni okraj Ormož.

29. avgusta v Ptujju za sodni okraj Ptuj.

Ogledovanje se vrši na prostorih kakor navadno.

V Brežicah se vrši po premovanju ogled vseh mrzlokrvnih kobil, katere se nahajajo v sodnem okraju Brežice.

KMETOVALEC.

Ilustrov in gospodarski list.

Uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D.
Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 14. Ljubljana, 31. julija 1922. Letnik XXXIX.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Pozor kmetovalci!

SUPERFOSFAT za gnojenje ajdi naj podružnice pri družbi čimprej naročijo. Tega gnojila že nekaj let ni bilo mogoče v zadostnih množinah dobiti, letos pa utegne družba uvoziti zadosti rudninskega superfosfata, ako se pravočasno zglašijo vsi oni kmetovalci, ki nameravajo gnojiti ajdi zopet s tem fosforovim gnojilom. Družbi so najljubše skupne naročitve potom podružnic ali drugih kmetijskih korporacij. Kmetovalce nujno opozorimo, da nimajo pričakovati povoljne žetve pri ajdi, ako lej ne bodo gnojili z superfosfatom. V vojnem času marsikdo raje sploh ni vsejal semena ajde, če tega gnojila ni dobil. Zato smatramo za neobhodno potrebno, da vzame sleherni kmetovalec na ha vsaj po 300 kg superfosfata, poleg tega pa — še po 100 kg kalijeve soli.

Semena:

Ajda, črna in siva, čiščena po Din 5.— za kg. Vreče se računajo posebej.

Sladkorna pesa, po Din 8.— za kilogram.

Semensko deteljo, nemško lucerno kakor tudi domačo, oddaja družba svojim udom. Oddaja samo najskrbneje čiščeno seme, ki je preiskano po državnem preizkuševališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg so opremljene z izvirnimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredelnosti.

V zalogi so naslednje vrste semenske detelje in trave:

črna ali domača detelja	27.—	Din za kg
lucerna ali nemška detelja	26.—	„ „ „
brezpredelni mačji rep	14.—	„ „ „
pasja trava	20.—	„ „ „
angleška ljulika, 844	9.—	„ „ „
angleška ljulika, 843	12.—	„ „ „

laška ljulika	11.—	„ „ „
prvovrstna travniška mešanica	12.—	„ „ „

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik z 19% dušika, z oljem prepariran, po 210 Din 100 kg, dobi se v vrečah po 75 kg.

Kalijeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 140;— za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 180 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 140 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforovi kisline po 140 din. sto kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 200.— za 100 kg z vrečami vred.

Krmila:

Bučne oline tropine, jako dobre, sveže kakovosti, po Din 2.50 za kilogram v kolačih brez vreč.

Lanene tropine, zmlete po Din 4.— za kg.

Ogrščine cele tropine (rapsove tropine) po 2.30 Din brez vreč. Te tropine v kolačih imajo enako redilno vrednost kakor lanene tropine.

Poklajno apno v izvirnih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 5.50 kilogram, v manjših množinah po Din 6.— kilogram

Ribja moka v originalni vreči 100 kg Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg.

Riževi otrobi, vsebujoči 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1.90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Bakrena pasta (Bosna pasta) 3.50 Din za kg v čebrih po 100 kilogramov. Čebri se ne računajo posebej. Najboljši strokovnjaki priporočajo nakup tega najučinkovitejšega in lahko vporabljenega sredstva proti peronospori ali paležu na trti. (Glej inserat).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zopern okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 30 Din kilogram, poštnina in ovoj posebej.

Gumijevе cevi po Din 15.— za meter.

Gumijevе plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7.50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po 12.50 Din 1 kg v posodi kupca.

Rafija, majunga extressima, po Din 10 za kilogram.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.

Škropilnice (bakrene) za trte so zopet v zalogi. Cena za komad 400 Din. Poštnina 25 dinarjev.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnici po 5 kg 35 Din brez poštnine.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9.— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.—, brez poštnine.

Žveplalniki, ročni po 70.— Din za komad.

Žveplovi trakovi na juti za žvepljanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.

Želatina za čiščenje vina po 45 Din kilogram.

Žveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chancel, 90/100% finosti, v vrečah po 50 kg po Din 4.—, manjše množine po Din 4.50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6.25 dinarjev.

Bergamaški brusni kamni so ravno kar došli. V zalogi so sledeče vrste: 25/26 cm po Din 12.—; 21/22 cm po Din 6.— za komad.

Rogaški brusni kamni po Din 2.— za komad.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Trijeri (čistilniki) I. a po Din 1500.— za komad; I. b po Din 1250.—.

Plužni trupi AW 5 po Din 225.—.

Brane, V a po Din 455.— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205.— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280.—.

Travniške brane, 47 kg A 2 po Din 500.— komad; A 3 57 kg po Din 600.—; B 3 55 kg po Din 600.— komad.

Univerzalni plugi D 8 MN po Din 700.— za komad.

Univerzalni plugi D 7 MN po Din 650.— za komad.

Dvotemežni plugi Z 61 po Din 800.— za komad.

Obračalni plugi UW 5 po Din 650 za komad.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400.— za komad.

Izoravači za krompir po Din 300.— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50.— za par.

Plazi (Sohlen) za pluge po Din 10.— za komad.

Posnemalni Jabilca za 50 l po Din 625.— komad; 75 l po Din 700.—; 100 l po Din 1250.—; 125 l po Din 1300.—; 150 l po Din 1500.—.

Stroji za izdelovanje surovega masla C Gr 2 po Din 400.—; C Gr 3 po Din 500.—.

Pozor gospodari na žvotinske bolesi!

Svakoga proleča pojavljuje se **svinjska rudečica**, vrančni prisad i mnoge druge zarazne bolesi medju domačim životinjama. Gospodari treba da budu na oprezu i da provedu cijepljenje još prije nego izgube koji komad, jer su svinje i govoda skupa a trošak za cijepljenje je razmjerno malen. U našoj državi priredjuje sada cjepiva Jugoslavenski serum zavod u Zagrebu. Ako gospodari trebaju upute, neka se obrate na taj zavod.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znakah najmanj pa skupaj Din. 5.— sicer se naznanila ne objavijo. Upravišтво ne prevzame posredovanja.

Mlinske kamne,

sekane iz najbolje bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pismeno garancijo. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju.

Upravnik (ekonom)

absolvent kmetijske šole, v vseh panogah kmetištva posebno pa v vinoreji in sadjarji praktično izveščen, z večletnimi spričevali, srednje starosti, želi premeniti službo; tudi je zmožen nastopiti službo samostojnega upravitelja na manjšem veleposvetu. Dopise je poslati na upravništvo „Kmetovalca“.

Plemenska bika

marijadvorske pasme, 1 in 2 leti stara odda posestnik Vranjek, Št. 113 pri Velenju.

Stavbeno podjetje.

Mestni stavbenik.

Zidarski mojster.

Al. in Val. Accetto, — Ljubljana
Trnovski pristan št. 14.

Zaprisežena sodna cenilca. Prevzema vsakovrstne visoke stavbe v mesta in po deželi (od zunaj posebno praktična in higienska gospodarska poslopja in hleve). Izvršitev načrtov in proračunov — nadalje oblastveno koncesionarna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Ahaciljevi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna zelišča, suho cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojasnila pri imenovani tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke.

Hlude, gojzdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodnico. Plačujemo se najvišje dnevne cene

Proda se ceno

dvoje slamoreznic, skoro popolnoma novih. Pojasnilo daje Jernej Dolenc, posestnik, Stražišče št. 11 pri Kranju.

Proda se

12 visokih in žganjarskih sodov od 55 do 370 litrov, skupaj merijo 2200 litrov vsebine v Št. Vidu nad Ljubljano hišna št. 20.

Hišni mlin

(patent Schmid) s tremi menjajočimi rešetki, skoro nov proda Ivan Bohinc, Misače, p. Podnart.

Zanesljivega majerja

za posestvo Sturmberg p. Pesnica pri Mariboru sprejem pod ugodnimi pogoji Richard Ogrisek.

Hrastove hlode

od 2.60 naprej in stoječe hraste kupi vsako množino Lesna družba „Ilirija“, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Zdravilna zelišča

kupuje po najvišjih cenah, tršiljkovo lubje, lipovo in bezgovo cvetje, češminjevo lubje, norično perje in korenine itd. Zahtevajte cenik zastoli. Ivan Stuller, Vrhnika.

Priporočila se tvrdka

Josip Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Edina tovarniška zaloga najboljših živalskih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobi vsi posamezni deli za živalne stroje in kolesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čevljarje in sedlarje.

Inkarnat deteljo

priporočila tvrdka Sever & Co., Ljubljana.

Vrtnar

zmožen splošnega vrtnarstva, ki ima najbolj vsestranske in sadjarje in vinoreje in tudi čebelarstva z dobrimi spričevali, išče druge službe. Dopise je poslati pod „Vrtnar“ na upravništvo „Kmetovalca“.

Kdor potrebuje

dobre srpe, turške kose, železne plugje, slamoreznice, mlatilnice, preše in mlne za sadje in grozdje, kotje za pičo in žganje, reporeznice, pakeljne, gepeljne, brzo-parilnike, štedilnike, različne tehnične, orodje in sploh vso železniko naj se obrne pismeno ali osebno na novo trgovino

ŠOSTERIC, PETAN & ERKER

v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 20 kjer boste naiceneje in najboljše postreženi.

Gnoj zamenjam

za slamo, rezanico ali mrvo. Prevzamem travnik za košeno otavo. Kupim mrvo in slamo, cene navedene. — Ponudbe na upravnštvo „Kmetovalca“ pod 1. Z. 12.

Posodo

za mošt, vino i. t. d. dobite dokler traja zaloga pri tvrdki 1. Avgusta, Sp. Šiška 231, Sv. Jerneja cesta, od 3.—5. ure, popoldne.

Služkinjo

17 do 18 let staro, z dežele, pošteno in zdravo, sprejme družina v Ljubljani. Ponudbe na upravnštvo „Kmetovalca“.

Prodaj

nizek železen gepel v dobrem stanju in še dobro mlaitilnico za ročni in krpeljni pogon. Cena po dogovoru. — Jožef Valand, Lesce št. 13.

Mlatilnica

za strojni pogon brez stroja, rabljena, je na prodaj. Naslov Graščina Boštanj p. Radna Dolenjsko.

Kmetijska družba

ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek		Cena D
2.	Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1.—
3.	Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5.	M. Kostonjevec: O užitninah od vina in mesa	3.—
8.	Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1.—
10.	B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.—
12.	Pridelovanje in razpečanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	1.50
13.	O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzlerl-Turk)	2.50
14.	Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10.—
15.	Steuert-Jamnik: Sosedna Razumnika konjereja	2.50
	Živnozdr. Lovro Tepina: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerejem	12.—

Semena

vseh vrst priporočila Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Zahitevalje cenovniki!

Ržene rožičke

(Mutterkorn), sušeno lekovito bilje i cveče i dr. kupuje i plača najvišju cenu trgovina s semenom Tima Vladislavjevič, Beograd.

Upravnik (ekonom),

ki je teoretično in praktično izvežban in zaslužljiv v vseh kmetijskih panogah, išče stalno službo. Cenjene dopise je poslati na upravo „Kmetovalca“.

Brinje

črno istrsko po K 16, črno hrvaško po K 13, ter rudeče la po K 8 in II. po K 5, se dobi pri L. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 3.

Naprodaj je:

rabljen Climax-motor, 8 HP., za plinovo olje, že rabljen kosilni stroj „Albion“ No. 9 Clayton-Shuttleworth, novi nadomestilni deli k temu stroju, in dobro ohranjena mlaitilnica za krpeljski pogon brez stresalca. Vprašati je pri graščinski upravi Cernelo (Rothenbüchel) p. Dob pri Domžalah.

Dobro plemensko kravo

pinčavske pasme cca. 600 kg težko, prav dobro molznicu, osem mesecev brejo, prodaja Ivan Pipan, posestnik. Vižmarje, pošta Št. Vid nad Ljubljano.

Sadne mline, žitne čistilnice

kakor tudi vse druge kmetijske stroje ima na skladu tovarna strojev K. & R. Ježek, Maribor.

Pošten in marljiv hlapec

za poljska in živinorejska opravila se sprejme takoj. Marija Rozman, pos., Nemški Rovt 3, pošta: Boh. Bistrica. Plača po dogovoru.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88. trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z drvmi žitom in drugimi deželnimi pridelki. Brzojavi: Andrej Oset, Maribor.

Bakreni kotli

po 40 in 60 litrov, vsebine, solidno izdelane ima v zalogi

Metalokemika d.d.
Zagreb

Strossmayerova ulica št. 6.

Zahtevajte ponudbe!

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodstvska cesta
šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1. 1867. Vezenje poučnje brez plačeno.

Pisalni stroji

„A D L E R“
Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFENRAD.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič

sodarski mojster
Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča popravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna postrežba!

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Kmetovalci!

Skrbite za kar največje razširjenje „Kmetovalca“! Stremite za tem, da se ga lahko čita v vseh gostilnah in javnih prostorih. 30.000 nas je že v Kmetijski družbi, pa bi nas bilo lahko še enkrat več. Čim več nas bo, več bomo dosegli!

VABILO

na

redni občni zbor

»Kmečke gospodarske zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

registrovana zadruga z omejeno zavezo

ki se vrši

v nedeljo, dne 20. avgusta 1922 ob 4. uri popoldne pri Žiborcu na Trati.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva (tajnika, blagajnika)
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnih računov in bilance za leto 1919.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

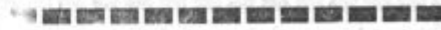
Onim, ki ljubijo napredek!

Stoterokrat poplačan trud!

Opozarjamo kmetovalce na zelo dobro in lahko vporabljivo

GALIČNO PASTO „BOSNA“

ki je najbolj pripravno in po strokovnih izkušnjah najučinkovitejše sredstvo zoper peronosporo in druge rastlinske bolezni. Vporablja se lahko tudi mesto galice za škropljenje krompirja. Dobi se v čebrih po 100 kg pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d.d.
Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230 — Telegr. „Orbis“

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor gepeljne
mlatilnice, slamoreznice, čistilnice, preše in mline za
sadje, ter pluge in kose iz znano prvovrstnih tovarn.
Za košnjo priporočamo znamenite prvovrstne ame-
rikanske kosilne stroje

„Mc. CORMICK“ in „DERING“.

Z rezervnimi deli naših kosilnih strojev lahko iz
naše zaloge takoj postrežemo.

Vse po najnižji dnevni ceni.

VENETAN

protiv lisnoj uši kod svih vrtnih
i poljskih biljaka.

SOLBAR

protiv plijesni na jabukoma i
ružama (oidium) protiv grinji,
crvenom pauku thripsu itd.

USPULUM

za kvašenje sjemenja i za dizen-
fekciju uzgojnih greda.

Prodavaona i skladište:

FRANJO GULDA, Maribor, „Orbis“ d. d. Zagreb,
Paromlinska cesta 1. :: Telefon 10 ili 12—30.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice registrov. zadruga z neomejeno zavezo
■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **4%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

MLINI!

Specijalna trgovina za mlinke potrebščine.

ČADEŽ & BRCAR

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

priporoča bogato zalogo vseh v mlinst-
stroko spadajočih predmetov po najnižjih
dnevni cenah i. s.: svileni sita X in XXX.
tenčico za zdrob (Griesgaze), 24 in 32 cm
široka volnena sita, pocinjeno žično tk-
nino (Drahtgewebe), prima gonilna jer-
mena, mlinke kamne, ameriška strojna
olja in masti, kontenino, žimnata sita itd.
Postrežba točna in brza! — Ceniki
na razpolago.

Kupujem:

vsa zdravilna ze-
lišča po dnevnih
cenah:

Lipovo cvetje,
gorski mah, cijan,
lapuh, trpotec, vin-
ski kamen, krlji-
kino lubje,
brinjevo olje
in druge.

Za vsakovrstna to-
zadavna pojasnila
sem vedno na
uslugo.

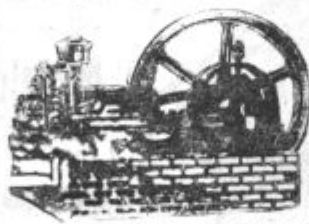
Med. drogeria „Adrija“ B. Čvančara
Ljubljana, Šelemburgova ulica 5.

Prodajam:

Žveplen prah, mo-
dro galico, želatino
za čiščenje vina in
vse druge kemijske
izdelke za živinorejo
in vinogradarstvo.
Posebno priporo-
čam „Svin“, od-
vračalni pripomo-
ček proti svinjski
kugi, rdečici, vra-
ničnemu prisadu in
kugi na parkljih go-
veje živine.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.

iz najslovitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih
tvornic „Welsia“.

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah:

**lipovo cvetje,
jedilne gobe,
kakor tudi različna zdra-
vilna zelišča, korenine itd.**

Ponudbe se prosi na:

V. H. Rohrmann, Ljubljana.

Ali ste si že ogledali bogato zalogo poljedelskih strojev vseh vrst kakor: plugov, bran, okopalnikov, dvo-
in večrednih sejalnih strojev, kosilnih strojev za žito in travo, obračalcev sena, ameriških grabelj,
vitijev, mlatilnic vseh velikosti, za ročni in vitelni pogon, predležij, čistilnih mlatilnic za pogon z elek-
triko, paro ali bencinom, motorjev, žitnih čistilnikov (vejalnikov), trijerjev, slamoreznic, reporeznic,
drobilnih mlinov, koruznih robkarjev, sadnih in linov, grozdnih mlinov, vinskih preš, kotlov in parilnikov, sesalk
za vodnjake in gnojnice, katere dobite

po najnižjih cenah le pri

R. & R. Ježek, Maribor, Meljska cesta šte. 103.

Popravi vseh strojev točno in ceno. Lastna livarna železa in kovin. Zastopniki se sprejmejo v vseh krajih.

Mline in žage

Izdeluje v vseh velikostih in konstrukcijah

K. & R. Ježek, Maribor, Melje 103.